

SUOMEN ARKKITEHTILIITTO SAFA
HALLITUSOHJELMATAVOITTEET 2023–2027

Arkkitehtuuri kuuluu kaikille!

Perustuslain mukaan yhteisestä ympäristöstä huolehtiminen on meidän kaikkien yhteinen asia.

Hyvä hallinto huolehtii osaltaan siitä, että Suomen rakennettu ympäristö tukee kansalaisten hyvinvointia.

1. Edistetään arkkitehtonista kestävyyttä

DAVOSIN JULISTUS VELVOITTA HALLITUSTA EDISTÄMÄÄN KESTÄVÄÄ RAKENNUSKULTTUURIA SUOMESSA.

Toimintaympäristömme muuttuu ennennäkemättömällä vauhdilla. Rakennuksiin ja rakentamiseen kohdistuu koko ajan lisää vaatimuksia. Suomen tulee panostaa kestävään rakennuskulttuuriin riittävin resurssein, jotta näihin haasteisiin on mahdollista vastata.

Valtion sitoutuminen [New European Bauhausin](#)¹ ja [Davosin julistuksen](#)² tavoitteisiin velvoittaa hallitusta edistämään kestävää rakennuskulttuuria talouden ja tekniikan rinnalla. Vihreä siirtymä on myös kulttuurinen asia.

Osoitetaan riittävät resurssit Davosin julistuksen tavoitteiden edistämiseen

Laaditaan valtion, toimivaltaisten viranomaisten ja alan toimijoiden yhteinen, yksilöity toimenpideohjelma Davosin julistuksen edellyttämällä tavalla

Määritetään valtionhallinnon rakenteet ja toimijat, jotka vastaavat arkkitehtuurin alan strategisesta johtajuudesta ja asiantuntijuudesta

2. Sääntelyn kokonaisuus turvattava

ALUEIDENKÄYTÖN JA RAKENTAMISEN SÄÄNTELYN SAUMATON NIVELTYMINEN TOISIINSA ON VARMISTETTAVA.

Historiallisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä rakentaminen on myös taloudellisesti kannattavin. Alueidenkäytön suunnittelun sekä maa- ja asuntopoliittikan yhteiskunnallista ohjausta tulee vahvistaa.

Velvollisuutemme on hoitaa ja huoltaa yhdyskuntiamme ja kiinteistöjämme siten, että ne kestävät toimivina ja terveinä tulevien sukupolvien ajan.

Käynnistetään alueidenkäytön lainsäädännön päivitys

Varataan aikaa ja asiantuntemusta rakentamislakia täydentävien asetusten valmisteluun yhdessä sidosryhmien kanssa

Varmistetaan alueidenkäytön ja rakentamisen sääntelyn rajapinnan toimivuus

3. Tarvitaan tutkimustietoa rakentamisesta

RAKENTAMISEN ALAN POIKKITIETEELLISEN, RIIPPUMATTOMAN TUTKIMUSTIEDON TARPEESEEN ON VASTATTAVA.

Suomessa on 12 valtion tutkimuslaitosta, jotka toimivat seitsemällä erityisalalla. Yksikään näistä ei ole erikoistunut rakennuskantaan, kaupunkirakenteeseen, korjausrakentamiseen ja rakennuskulttuuriin.

Tarvitsemme huomattavasti nykyistä enemmän kiinteistö- ja rakennusalaan liittyvää tutkimustietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja alan kehittämiseksi. Tämä tarve nousi esiin muun muassa maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen yhteydessä. Arkkitehtuurin ja rakentamisen osaamis- ja tutkimusverkostoa on vahvistettava sekä nykyisten että uusien toimijoiden kanssa. Tarvitaan pitkäjänteistä rahoitusta ja laaja-alaista yhteistyötä.

Perustetaan ympäristöministeriöön rakennetun ympäristön paneeli (vrt. ilmastopaneeli ja luontopaneeli)

Tuotetaan riippumatonta tietoa, joka hyödyttää alan ammattitoimintaa, julkista sektoria ja yliopistoja sekä toimii poliittisen päätöksenteon pohjana

Varataan kolmevuotinen rahoitus rakennetun ympäristön tutkimuslaitoksen ohjelmointiin ja käynnistämiseen, jolla tähdätään pitkäjänteisen rahoituspohjan ja laaja-alaisen yhteistyön turvaamiseen

4. Uudistetaan hankintalainsäädäntöä

HANKKIMALLA LAADUKASTA ARKKITEHTISUUNNITTELUA SAADAAN AIKAAN HYVÄÄ JA KESTÄVÄÄ YMPÄRISTÖÄ.

Tuoreen hankintakyselyn (SAFA ja ATL, 2022) mukaan nykyinen hankintalaki ei tue uusien ja pienten toimistojen pääsyä alalle. Se ei myöskään ota riittävästi huomioon immateriaalioikeuksia ja arkkitehtipalvelujen hankinnan erityispiirteitä. EU:n hankintadirektiivi aiotaan päivittää, jolloin näihin epäkohtiin voidaan vaikuttaa EU-tasolla.

Vaikutetaan aktiivisesti EU:n hankintadirektiivin päivityksen käynnistämiseen

Korostetaan direktiivissä huomioitavia laatuvaatimuksia immateriaalipalvelujen hankintaperusteena sekä arkkitehtipalvelujen hankinnan erityispiirteitä

Käynnistetään direktiivin pohjalta kansallisen hankintalainsäädännön uudistus

5. Korjaaminen ensisijaiseksi vaihtoehdoksi

JOKAINEN UUSI RAKENNUS AIHEUTTAA HIILIPAIKIN, JOKA VASTAA RAKENNUKSEN 50 VUODEN KULUTUSTA.

Ilmastonmuutoksen hillitsemisen näkökulmasta järkevintä on pyrkiä säilyttämään olemassa olevat rakennukset ja korjaamaan niitä oikeasuhtaisesti. Käyttökelpoisia rakennuksia ei tule purkaa. Uudisrakentamisen aiheuttamat CO₂-päästöt korvautuvat paremman energiatehokkuuden ansiosta vasta 50 vuoden päästä.

Korjaamalla ja ylläpitämällä olemassa olevaa rakennuskantaamme, turvaamme myös merkittävää kulttuurista ja sosiaalista pääomaamme.

Perustetaan ympäristöministeriön toimenpideohjelma, jolla:

edistetään vakaakäytössä olevan rakennuskannan käyttöä ja ylläpitoa

edistetään vähähiilisyys, kiertotalous ja rakennuksen ominaispiirteet huomioivien korjauskonseptien kehittämistä

6. Lisää arkkitehteja

ALALLA ON PITKÄÄN VALLINNUT TÄYSTYÖLLISYYS, EIKÄ OSAAJIA RIITÄ KAIKKIIN TEHTÄVIIN.

Pohjoismaisessa vertailussa Suomessa on väkilukuun nähden vähiten arkkitehteja. Arkkitehtialalla on suhdanteista riippumatta vallinnut täystyöllisyys jo vuosien ajan, eikä osaajia riitä kaikkiin tehtäviin.

Arkkitehteja ja maisema-arkkitehteja tarvitaan Suomeen enemmän, jotta pystymme vastaamaan kestävä rakentamisen vaatimuksiin ja turvaamaan rakennetun ympäristömme laadun.

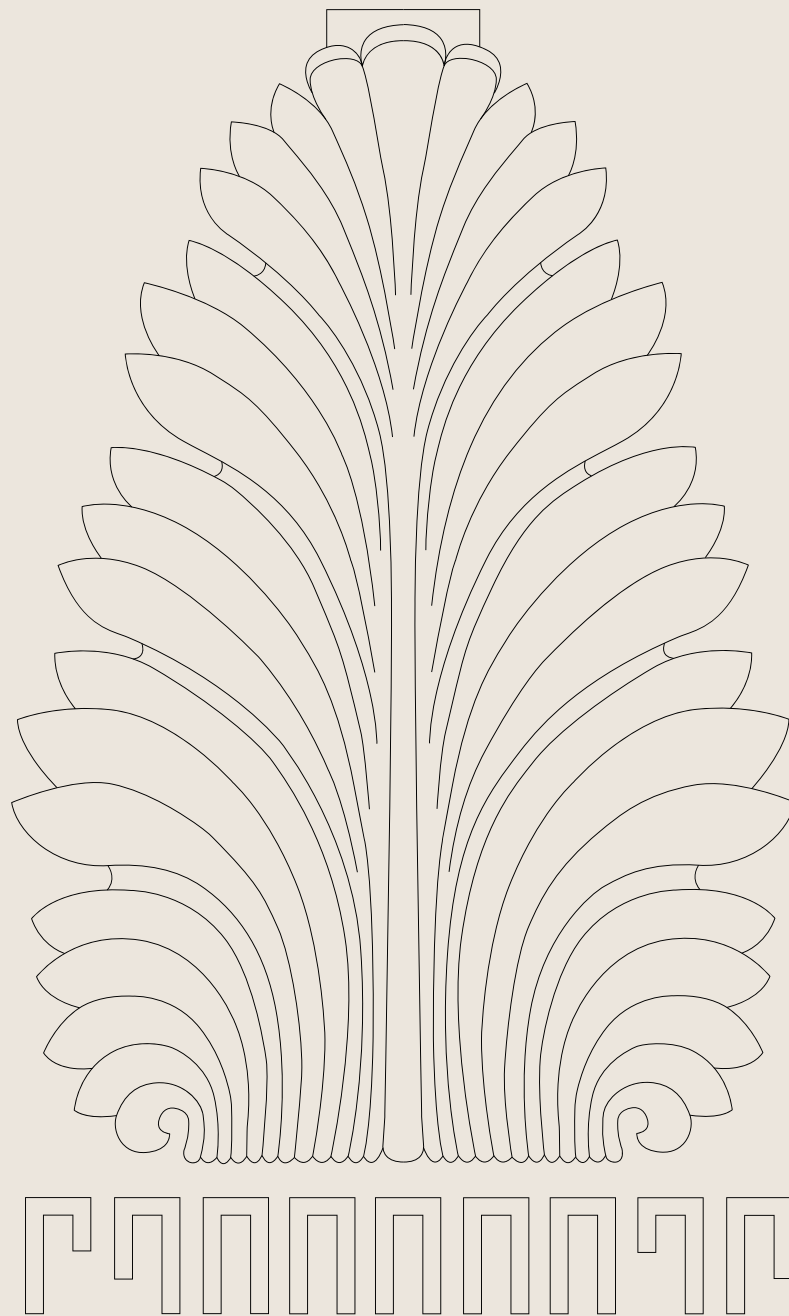
Hyödynnetään tekeillä olevan arkkitehtuurin alan osaajia koskevan selvityksen tutkimustuloksia

Edistetään arkkitehtuurin alan kansainvälisten osaajien integrointia Suomen työmarkkinoille

Turvataan yliopistojen arkkitehtikoulutuksen resurssit valmistuvien arkkitehtien määrän nostamiseksi

¹ New European Bauhaus on aloite, joka pyrkii tuomaan Euroopan Green Deal -tavoitteet elinympäristöihin.

² Davosin julistus "Kohti korkealaatuista eurooppalaista rakennuskulttuuria" julkistettiin Maailman talousfoorumissa 2018.

SAFA

Suomen Arkkitehtiiliitto – Finlands Arkitektförbund ry

safa@safa.fi

www.safa.fi